

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: Stefanie Vermeul
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk:
Ons kenmerk: M2207-1536/ M2210-5898/
M2210-5900 - 22bo006332
Bijlage(n): 1

Onderwerp: Structurele Middelen
Uitvoeringsagenda Haven & afdoening moties
21bb2484 en 21bb2483 en toezegging 21bb2161

Datum: 4 november 2022

Aan de gemeenteraad

Beste raadsleden,

Onderwerp:

Structurele middelen Uitvoeringsagenda Haven en afdoening moties 21bb2484 en 21bb2483 en toezegging 21bb2161.

Op welke gronden deze brief? Waarom nu voorgelegd?

Op 11 februari 2021 heb ik uw raad toegezegd om in het vierde kwartaal van 2022 een brief te sturen over de stand van zaken rond de aanpak van corruptie en criminaliteit in de haven (21bb2161). Op 22 december 2021 (21bb16528) en op 20 juli 2022 (22bb005166) heb ik u in twee tussenberichten (21bb2161) de stand van zaken en de actuele ontwikkelingen rondom de aanpak van ondermijnende criminaliteit en corruptie in de haven geschetst. Daarin heb ik u onder andere geïnformeerd over het feit dat door het ministerie van J&V wordt gewerkt aan een landelijk plan voor de aanpak van drugsmokkel via mainports en andere grote logistieke knooppunten in Nederland¹. In het tussenbericht van 8 juni 2022 (21bb2484) heb ik aangegeven de moties 'Anti-corruptie conferentie' (21bb2484) en 'Zo sterk als de zwakste schakel' (21bb2483) af te kunnen doen wanneer duidelijk is hoeveel middelen beschikbaar komen voor de mainports/overige logistieke knooppunten en wanneer het plan voor de aanpak van drugsmokkel via mainports/grote logistieke knooppunten door de minister is aangeboden aan de Tweede Kamer. Met deze brief wil ik uw raad over dit laatste informeren en voorstellen om de eerdergenoemde moties en de toezegging af te doen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Coalitieakkoord 2022-2026 'Eén Stad'.
- Veilig@Rotterdam 2018-2023.

¹ 1. Haven Rotterdam, 2. Luchthaven Schiphol, 3. Havens Noordzeekanaal gebied, 4. Bloemenveilingen en 5. Havens Zeeland en West-Brabant

Structurele middelen voor de aanpak van mainports/logistieke knooppunten

Voor de specifieke aanpak van vijf mainports/grote logistieke knooppunten stelt de minister van Justitie en Veiligheid (J&V) vanaf 2025 in totaal een bedrag van € 29 miljoen per jaar beschikbaar. In 2023 en 2024 is dat bedrag respectievelijk € 22 miljoen en € 33 miljoen. Hier is de afgelopen jaren stevig voor gelobbyd. Daarnaast wordt door het ministerie gewerkt aan overkoepelende maatregelen om de aanpak in de breedte te versterken en gedeelde knelpunten weg te nemen. Bijvoorbeeld door aanpassing van wetgeving. Dit heeft de minister vandaag bekend gemaakt in de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer.

Rotterdam is één van deze mainports die een aanzienlijk deel van de middelen ontvangt voor de aanpak in de Rotterdamse haven. In totaal wordt aan Rotterdam m.i.v. 2025 € 16,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak. In 2023 en 2024 is dat bedrag € 13,5 miljoen en 2024 € 16 miljoen. De middelen komen ten goede aan het samenwerkingsverband waaraan de gemeente, de Politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst, FIOD, Douane, het RIEC, het Havenbedrijf Rotterdam, Divisie Havenmeester en branchevereniging Deltalinqs deelnemen.²

2023	2024	2025 e.v.
13,5 mln.	16 mln.	16,5 mln.

Tabel 1: Reeks financiële middelen t.b.v. de aanpak van ondermijning in de Rotterdamse Haven

In het najaar van 2021 en het voorjaar van 2022 heeft de minister al achtereenvolgens € 5 en € 5,1 miljoen aan incidentele middelen toegekend voor de uitvoering van projecten in het kader van de aanpak in de Rotterdamse haven. Deze projecten zijn nu in uitvoering gebracht. Het gaat daarbij o.a. om het beter beschermen en afschermen van data, vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van (aankomende) havenprofessionals, het inzetten van technologie en het werken aan een integrale aanpak van uithalers (preventie en repressie). In het jaarverslag Ondermijnende Criminaliteit en Bestuurlijke Handhaving 2021 (22b004310), dat op 15 juni jl. naar uw raad gestuurd is, zijn deze projecten nader toelicht.

Impact op de stad

De maatschappelijke impact van de grote hoeveelheid cocaïne die via de haven van Rotterdam zijn weg vindt is enorm. In 2021 is circa 70.000 kilogram cocaïne onderschept in de Rotterdamse haven. Het aantal drugs gerelateerde geweldsincidenten in de wijken is substantieel toegenomen. Jeugd wordt geronseld door criminelen voor hand-en-spandiensten, crimineel geld - verkregen door drugshandel - vindt zijn weg naar de bovenwereld en corrumpeert de maatschappij. De onder- en bovenwereld raken met elkaar verweven. Het vertrouwen van bewoners en ondernemers in onze instituties wordt geschaad. Hier moeten we als overheid en bedrijfsleven gezamenlijk tegen optreden.

Het stemt mij dan ook enorm positief dat de minister nu structureel middelen beschikbaar heeft gesteld en overkoepelende maatregelen neemt voor de integrale aanpak van de ondermijnende criminaliteit in de Rotterdamse Haven.

² Voor de bestrijding van ondermijnende criminaliteit ontvangen de Douane, Belastingdienst en de FIOD tevens middelen vanuit andere landelijke financieringslijnen t.b.v. de aanpak in de Rotterdamse haven.

Deze financiering biedt ons meer continuïteit waarmee we de effectiviteit van de aanpak sterk kunnen vergroten en we grotere stappen kunnen zetten. Met de structurele middelen wordt verder uitvoering gegeven aan de Uitvoeringsagenda Haven (brief van 2 juli 2020 met kenmerk 20bb008778), die opgesteld is samen met de partners. De Uitvoeringsagenda is een vertrouwelijk document en maakt - samen met de plannen van aanpak van de andere vier logistieke knooppunten - onderdeel uit van het landelijke plan van aanpak.

De details van deze aanpak worden niet openbaar gemaakt. Dit is een strategische keuze; we willen immers voorkomen dat criminelen deze informatie in hun voordeel gebruiken. De aanpak in de haven wordt volledig gefinancierd door het ministerie van J&V en de verantwoording vindt direct plaats aan de Directoraat-Generaal Georganiseerde en Ondermijnende Criminaliteit (DGO) van het ministerie van J&V. Uiteraard betrek ik de raad op hoofdlijnen bij de voortgang en de resultaten van de aanpak in de haven middels het jaarverslag met de resultaten van de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Uitvoeringsagenda haven

Binnen de Rotterdamse haven wordt al een aantal jaar hard gewerkt aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit door een goedlopend samenwerkingsverband van de eerdergenoemde partners. Met de komst van de structurele middelen is in gezamenlijkheid met alle betrokken partners gekomen tot een actuele invulling van de Uitvoeringsagenda Haven 'Offensief tegen drugscriminaliteit' (2020). Deze agenda is opgesteld naar aanleiding van de publicatie van het onderzoek van de Erasmus Universiteit Rotterdam 'Drugscriminaliteit in de Rotterdamse haven: aard en aanpak van het fenomeen' en bestaat uit drie strategische sporen:

1. Internationaal offensief; het versterken van de positie in – en samenwerking met – de landen van herkomst, om drugs bij de bron tegen te kunnen houden en de samenwerking op Europees niveau te intensiveren (o.a. gericht op het creëren van een gelijk speelveld).
2. Barrières in de haven; het onaantrekkelijk maken van de Rotterdamse haven voor de drugseconomie.
3. Aanpakken en afpakken; het afpakken van crimineel vermogen en het opsporen van drugscriminelen.

De aanpak is een compleet integraal pakket, met preventieve en repressieve maatregelen waarbij de publieke én de publiek-private samenwerking centraal staat. Binnen de drie bovenstaande sporen worden de structurele middelen de komende jaren aangewend voor onder andere:

- Het vergroten van de opsporings- en analyse capaciteit, bijvoorbeeld van het HARC-team.
- Het vergroten van toezicht- en handhavingscapaciteit van publieke en private partners.
- Het versterken van de samenwerking, kennis- en informatie-uitwisseling met bron- en transitlanden én met Europese havensteden. Rotterdam werkt bijvoorbeeld al op diverse fronten nauw samen met Antwerpen.
- Het versterken van de internationale samenwerking via de bestuurlijke lijn. Bijvoorbeeld door het gezamenlijk organiseren van tweejaarlijkse

- havencongressen rond het thema georganiseerde ondermijnende criminaliteit en door nauw samen te werken met het ministerie van Justitie en Veiligheid op dit punt.
- Het inzetten van innovatieve en/of technologische ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan biometrie, slimme beeld-, spraak- en datatechnologie of het gebruik van Artificial Intelligence.
 - Het in kaart brengen van criminele samenwerkingsverbanden en geldstromen.
 - Het komen tot een betere screening en gedragsregels voor (toekomstig) havenpersoneel.
 - Het vergroten van de bewustwording en de weerbaarheid van (aankomende) havenprofessionals. Bijvoorbeeld door het organiseren van trainingen en voorlichtingen voor het havenpersoneel. Daarbij ontwikkelen we in gezamenlijkheid interne (en externe) opleidingstrajecten.
 - Het verbeteren van het toezicht in risicogebieden in de haven door middel van een slim cameranetwerk waarmee de pakkans van criminelen vergroot wordt.
 - Het verhogen van de weerbaarheid van bedrijven op het gebied van digitale ondermijning door extra specialistische kennis en capaciteit aan te trekken bij onder andere het Havenbedrijf en stichting FERM.
 - Het onderzoeken van een bredere toepassing van de Havenbeveiligingswet en de International Ship & Port Facility Code (ISPS) o.a. om rederijen te kunnen verplichten nadere maatregelen te nemen ten aanzien van de veiligheid van transportlijnen, in samenwerking met het havenbedrijf Antwerpen en de ministeries van J&V en Infrastructuur en Waterstaat (I&W).
 - Het beter beveiligen van data in de haven en hiermee het risico op corruptie te beperken.
 - Het professionaliseren van de reeds bestaande Information Sharing Centers (ISC's) en het oprichten van een kennisplatform Rederijen, zodat alle betrokken partijen (overheid, rederijen en andere private organisaties) criminele activiteiten gezamenlijk en gericht kunnen aanpakken.

Moties 'Anti-corruptie Conferentie' en 'Zo sterk als de zwakste schakel'(VVD)

Uw raad heeft– met de motie 'Anti-corruptie conferentie' (21bb2484) - extra aandacht gevraagd voor het frequent organiseren van grote anti-corruptie havenconferenties en daarbij standaard de minister van J&V, de ambtelijke top van de samenwerkingspartners en andere relevante partijen uit te nodigen met het doel om te komen tot een landelijk programma voor de bestrijding van corruptie en drugscriminaliteit in de haven en overige havens in de regio en tot een compliance systeem voor havenbedrijven en hun personeel. In het tussenbericht van 8 juni 2022 (22bb004092) heb ik aangegeven dat de havenconferentie rond het thema veiligheid en ondermijning in de haven tweejaarlijks plaatsvindt. Corruptie is hierbij altijd een belangrijk onderwerp. De laatste besloten conferentie heeft plaatsgevonden op 1 april jl. in Antwerpen. De volgende editie is in Rotterdam in 2024. Het plan van aanpak voor de vijf mainports/grote logistieke knooppunten van het ministerie van J&V omvat een breed programma met impact voor andere regio's o.a. door de overkoepelende maatregelen. Binnen dit brede programma is veel aandacht voor de bestrijding van corruptie.

Daarnaast noemt uw raad in de motie 'Zo Sterk als de zwakste schakel' (21bb2483) het belang van een goede detectie aan de poort. Dit belang onderschrijf ik. Met de structurele middelen is ook budget beschikbaar voor nieuwe technologische ontwikkelingen, waaronder voor biometrische toepassingen. Alle hoog-risico bedrijven (containerterminals) in de haven hebben al een biometrisch toegangssysteem geïmplementeerd. Samen met het ministerie en de samenwerkingspartners, blijven we bij bedrijven aandacht vragen voor het opwerpen van dergelijke barrières voor drugscriminelen.

Samenhang met aanpak jonge aanwas

Ook jongeren uit Rotterdam worden ingezet als uithaler in de haven en leveren dus een bijdrage aan internationale drugshandel. Dit is een groot risico voor deze jongeren, maar zorgt ook voor ontwrichting in de wijk. De aanpak van ondermijnende criminaliteit in de haven moet daarom in samenhang worden gezien met de intensivering van de wijkgerichte aanpak van jeugdcriminaliteit. Het inzetten op preventie is enorm belangrijk om criminaliteit te voorkomen. Op dit moment ligt hiervoor ook een integrale aanvraag bij het ministerie van J&V voor structurele middelen onder de noemer 'Preventie met Gezag'.

Tot slot

De maatschappelijke impact van de drugssmokkel via de Rotterdamse haven is zeer groot en dient daarom met alle beschikbare middelen bestreden te worden. Mede namens de partners heb ik de minister van J&V bedankt voor haar steun en inzet op dit thema. De afgelopen jaren is door Rotterdam zeer actief gelobbyd voor een structurele aanpak met bijbehorende middelen. De integrale aanpak, waar in Rotterdam samen met private- en publieke partners hard aan wordt gewerkt, kan nu ook meerjarig worden doorgezet. Met de middelen die zijn vrijgemaakt, wordt een eerste stap gezet in de structurele, daadkrachtige aanpak van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit in de Rotterdamse haven. De opgave is groot en de aanpak hiervan is een gedeelde verantwoordelijkheid. Graag houden we samen met de minister een vinger aan de pols of deze intensivering voldoende effect sorteert. De komende tijd blijven wij graag met het ministerie in gesprek over de aanpak en hoe deze gezamenlijk verder vorm te geven.

Ik vertrouw erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd en stel voor de moties 'Zo Sterk als de zwakste schakel' (21bb2483) en 'Anti-corruptie conferentie' (21bb2484), en de toezegging om uw raad in het vierde kwartaal van 2022 te informeren over de stand van zaken m.b.t. deze aanpak (21bb2161) als afgedaan te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

A. Aboutaleb
Burgemeester

Bijlage(n):

1. Kamerbrief d.d. 1 november 2022